

Kolektivní logopedické cvičení pro hlásku „O“ Okolo stolečku

Jana Dřímálová, DiS.

Cíl: *rozvoj sluchového vnímání a fonemického sluchu, správné motoriky mluvidel, slovní zásoby a samostatného vyjadřování se zaměřením na hlásku O.*

Věk: 3 – 4 roky

Pomůcky: maňásek kočky a kocoura, deka, čepičky kocoura a kočky, obrázky kočky a kocoura zčásti zakryté pro dechová cvičení, obrázky domácích zvířat, rytmické hudební nástroje, pastelky

Postup:

Dva maňásci se honí okolo stolečku, volají na sebe, padají, ublíží si. Říkáme si, jak by to správně měli udělat – neposmíváme se... „Víte, děti, že o tom znám básničku? Řeknu vám ji, chcete?“

*Okolo stolečku, okolo stolu,
kočka a kocourek honí se spolu.
Ona ho volala, že na něj počká,
potom mu utekla, falešná kočka.*

„Co kdybychom si na takovou kočičku a kocoura zahráli?“ Před další částí se děti vysmrkají. Honička okolo stolečku, učitelka přednáší báseň a vyřukává rytmus básně dřívky, děti běhají dle rytmu (některé děti mají čepičku na hlavě – podle počtu čepiček). Na předem domluvený signál zastaví na místě.

1. Dechové cvičení:

„Teď se, děti, musíme vydýchat.“ – leh na záda, pokrčené nohy, hluboký nádech nosem a výdech ústy.

Totéž v sedu – nádech nosem a při výdechu si foukají do dlaní, aby ruce nebyly zpocené.

Kocour s kočičkou si s námi hraje na schovávanou – foukání do obrázků kočky a kocoura zpola zakryté papírem, foukáním obrázků odryjeme (obrázky nemusí být pro všechny děti, děti se mohou vystřídat).

2. Motorika mluvidel:

„Děti, co nejraději kočka s kocourkem mlsají?“ Mlíčko.

Motorika jazyka – lízání mlíčka (jazyk vypláznout, pak zvednou k hornímu rtu, olíznu ho, pak pomalé olizování celých rtů dokola a tlačení jazykem do tváří).

Motorika rtů – hospodyně se diví, jak rychle je mléko snědené (otevřít ústa „na švestku“, říci „ó“, zavoláme na celý dvůr – pomůžeme si dlaní stočenou do kornoutku, voláme nahlas, tiše, aby to slyšela všechna zvířátka na dvorku).

Slyšela to koza. Jak dělá koza? *Mééé.*

Slyšela to slepice. Jak dělá slepice? *Koko.*

Děti vydávají zvuky zvířat podle toho, jaký ukážu obrázek (kozy nebo slepice).

Zahrajeme si hádanku, chcete? Jaké zvířátko teď předvedu? *Mééé. Koko.* Nejdřív předvádím nahlas, potom beze zvuku, jen špulím rty. Děti hádají, pak zkouší hádanku se mnou – říkají beze zvuku tyto dvě citoslovce. Hádáme, co které dítě říká.

3. Sluchové vnímání a fonemický sluch

Hra „Zvířátka“

Ukazuji obrázky zvířátek a komentuji, jaký vydávají zvuk. Děti opakují zvuky se mnou.

Slepička – KO, KO, KO, KOKOKOKO

Prasátko – CHRO, CHRO, CHROCHROCHRO

Pejsek – směje se jim HO, HO, HO, HOHOHO

Koník – taky se chechtá CHO, CHO, CHOCHOCHO

„Děti, zní to stejně, když se směje pejsek a když se směje koník? Poslouchejte: HOHO – CHOCHO?“

Husa – ptá se CO, CO, COCOCO

Kačena – zlobí se NO. NO. NONONO

„Zní to stejně, když se husa ptá a kačena zlobí? Poslouchejte: COCO – NONO?“

Ovce – souhlasí JO, JO, JOJOJOJO

Kráva – ukazuje, co by ráda snědla TO, TO, TO, TOTOTO

„Zní to stejně, když říká ovce JOJO a kráva ukazuje, co snědla TOTO?“

4. Sluchové vnímání a automatizace hlásky

„Děti, vzpomínáte, jak zněla básnička, kterou jsem vám říkala? Opakuji báseň:

*Okolo stolečku, okolo stolu,
kočka a kocourek honí se spolu.
Ona ho volala, že na něj počká,
potom mu utekla, falešná kočka.*

Děti se mnou opakují báseň, vytleskáváme rytmus básně nejdříve hrou na tělo, při chůzi a pak rytmickými hudebními nástroji.

Popletená básnička

„Děti, o čem vlastně ta básnička je? Vysvětlujeme obsah básně. Děti, teď vyzkouším vaše ouška. Vy budete „jako“ spinkat. Já budu říkat básničku, ale nebude pokaždé správně. Když bude popletená, tak vás vůbec neprobudí a když uslyšíte kočku a kocourka, sednete si. Jsem zvědavá, jestli vaše ouška uslyší kočičku s kocourkem a probudí vás. Děti leží, a poslouchají báseň učitelka nahrazuje slova kočka a kocourek jinými zvířaty. Když řekne báseň správně, děti se „probudí“ a sednou si.

*Okolo stolečku, okolo stolu
(KOČKA A KOCOUREK) honí se spolu.*

Nahrazujeme dvojici slov - MYŠKA A KOCOUREK, PEJSEK A JEŽEČEK, ZAJÍC A KUŘÁTKO, KONÍK A PRASÁTKO)

Hry pro rozvoj slovní zásoby a automatizaci hlásky

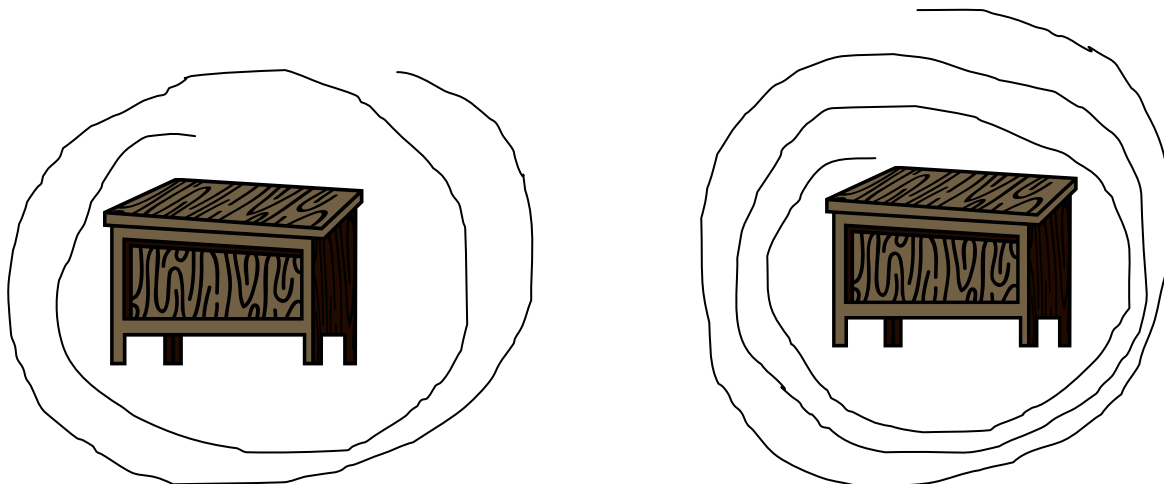
(Např. hry se slovy, hádanky, říkanky s pohybovým doprovodem, rytmizace, pracovní listy, grafomotorika, zraková cvičení, hmatová cvičení, relaxace, apod. dle fantazie učitelky)

Prožitek okolo stolu

Děti sedí okolo stolečku. Část dětí znázorňuje stoleček, čtyři děti znázorňují čtyři nohy od stolu a nad hlavou drží každý z nich cíp deky. Část dětí znázorňuje běh kocoura a kočky okolo stolu – krouživý pohyb okolo. Ostatní děti s učitelkou říkají báseň, rytmizují. Pak se děti vystřídají.

5. Grafomotorika

Viz obrázek.

6. Rozvoj slovní zásoby, používání příslovce místa

Hra „Co dělají kočka a kocour?“

Děti sedí před stolečkem, učitelka má v ruce maňásky kocoura a kočky.

Zvířátka skočí na stůl – „Kam zvířátka skočila?“ „Skočila nahoru nebo skočila dolů?“

Zvířátka si hrají pod stolem – „Zvířátka si hrají na stole nebo zvířátka si hrají pod stolem?“

Zvířátka spí v pelíšku – „Zvířátka spí v pelíšku nebo zvířátka spí pod stolem?“

Zvířátka vyskočí ven a běhají – „Zvířátka běhají okolo pelíšku nebo běhají okolo stolu?“

Zvířátka se schovají – „Zvířátka se schovala nebo zvířátka jsou tady?“

Zkušenosti s realizací: *Hra popletená básnička je trochu náročnější, proto je dobré si ji s dětmi zahrát víckrát během týdne a hodně oceňovat úspěchy.*

Zdroje:

Kábele, F. (2009). *Brousek pro tvůj jazýček*. Praha: Albatros.

Kazdová, V. (2006). *Hrajeme si spolu aneb Společná výchova řeči dětí a rodičů*. Ostrava: Montanex.

Kazdová, V. (2011). *Správná řeč: předpoklad úspěšného školáka*. Ostrava: Montanex.

- Kolbábková, H., & Ondáková, L. (2012). *Upovídaná pastelka: cvičení správné výslovnosti*. (1. vyd., 231 s.) Velké Bílovice: TeMi CZ.
- Miklíková, V., & Charamzová, A. (2011). *Logopedické hry*. Stařeč: INFRA.
- Novotná, I. (2009). *Jak pes Logopes učil děti mluvit: logopedie pro děti od 4 do 7 let*. Brno: Computer Press.